

OBČINA LENART

Trg osvoboditve 7, 2230 LENART V SLOV. GOR.

Telefon: 02/729-13-10, fax: 02/720-73-52

Številka: 122-8/2019

Datum: 19.12.2019

**SKLEP
O SPREJEMU IN POTRĐITVI ANALIZE O
POLOŽAJU INVALIDOV V OBČINI LENART
IN AKCIJSKI NAČRT**

PREDLAGATELJ: Župan Občine Lenart

GRADIVO PRIPRAVIL : Delovna skupina za izvedbo projekta »Občina po meri invalidov«

NOSILEC GRADIVA: Predsednica delovne skupine, Urška Možina

PREDLOG SKLEPOV:

Na podlagi 3. Člena Pravilnika o pridobitvi listine »Občina po meri invalidov« je Občinski svet Občine Lenart na svoji 7. redni seji, dne 19.12.2019 sprejel sklep o sprejemu in potrditvi analize položaja invalidov v Občini Lenart in akcijski načrt, kot je bil predlagan.

OBČINA LENART

Številka: 122-8/2019

Datum: 20.11.2019

AKCIJSKI NAČRT ZA IZBOLJŠANJE IN URESNIČEVANJE ENAKIH MOŽNOSTI INVALIDOV V OBČINI LENART 2020-2024

Gradivo pripravili:
Delovna skupina imenovana s strani župana

November 2019

KAZALO

Vsebina

UVOD	3
1. CILJ Osveščanje in informiranje	5
2. CILJ Bivanje in vključevanje	6
3. CILJ Skrb za zdravje	6
4. CILJ Strokovno – podporne službe	7
5. CILJ Dostopnost – odprava grajenih in komunikacijskih ovir	8
6. CILJ Vzgoja in izobraževanje	10
7. CILJ Pravica do dela, zaposlovanja	10
8. CILJ Spodbujanje družinskega življenja, verske aktivnosti in spoštovanja osebne integritete .	11
9. CILJ Vključenost invalidov v oblikovanje politike	12
10. CILJ Mednarodno sodelovanje	13

UVOD

Občina Lenart je na podlagi pobude invalidov (paraplegikov in tetraplegikov) v letu 2016 pristopila k odpravi arhitektonskih ovir na območju občine Lenart. Župan Občine Lenart, mag. Janez Kramberger, dr. vet. med., je v juniju 2016 izdal sklep o imenovanju komisije za odpravo gradbenih in komunikacijskih ovir za invalidne osebe v občini Lenart. Komisija je ocenila možnost dostopnosti invalidnih oseb do vseh za občane pomembnih javnih ustanov in institucij ter drugih pomembnih objektov v Občini Lenart. Na podlagi ocene je komisija izdelala poročilo. Ugotovila je, da je nujno odpraviti grajene in komunikacijske ovire, ter zagotoviti možnost neoviranega gibanja funkcionalno oviranih oseb v skladu s predpisi, ki urejajo zahteve za zagotavljanje neoviranega dostopa, vstopa in uporabe objektov v javni rabi (49. člen pravilnika o projektiranju cest).

V letih 2016 – 2018 je Občina Lenart odpravila skoraj vse arhitektonske ovire v centru mesta Lenart. Velik del ovir se je odpravil z investicijo v letu 2018 »Ureditev državnih cest in treh obstoječih križišč v strnjem območju mesta Lenart«.

V letu 2017 je Občina Lenart skupaj z Upravno enoto Lenart pristopila k projektu izgradnje osebne dvigala za potrebe uporabnikov Občine Lenart in Upravne enote Lenart. Tako se je omogočil dostop invalidom, starejšim in staršem z majhnimi otroci do vseh upravnih prostorov, saj je stavba dvonadstropna.

S tem smo izboljšali položaj in dostopnost invalidov v občini na vseh področjih. Gre za odpravo arhitektonskih ovir ter vseh ostalih preprek in težav, s katerimi se v vsakdanjem življenju soočajo invalidi.

V letu 2019 je Občina na pobudo Medobčinskega društva invalidov Lenart ponovno pristopila k projektu Občina po meri invalidov, ki ga od leta 2003 razpisuje Zveza delovnih invalidov Slovenije, kot svoj prispevek k udeležanju standardnih pravil Združenih narodov za izenačevanje možnosti invalidov in Madridske deklaracije. Namen projekta je, da se na nivoju lokalne skupnosti na organiziran način pristopi k celovitemu urejanju problematike invalidov z različnimi vrstami invalidnosti, pa tudi problematike ostalih kategorij občanov, npr. starejših, mamic z otroškimi vozički, bolnikov ... in da se na ta način omogoči vsem občanom enakopravnejša udeležba pri trošenju dobrin in pri skupnem življenju v lokalni skupnosti, ki je temelj naše moderne družbe.

Postopke in kriterije, ter potrebne dokumente za vključitev posamezne občine v projekt je Zveza delovnih invalidov (ZDIS) opredelila v Pravilniku o podelitvi listine »Občina po meri invalidov«.

V okvirju aktivnosti za pridobitev listine Občina po meri invalidov je Občina Lenart izvedla naslednje aktivnosti:

1. Že v letu 2016 je župan imenoval komisijo za odpravo gradbenih in komunikacijskih ovir za invalidne osebe.
2. Komisija je opravila popis ovir.
3. V letih 2016-2019 je Občina večino teh ovir odpravila oz. sanirala.

OBČINA LENART

4. V septembru 2019 je župan izdal sklep o imenovanju posebne delovne skupine za izvedbo projekta.
5. 23.10.2019 je bila v prostorih Občine Lenart (sejna soba) izvedena okrogla miza za projekt Občina po meri invalidov.
6. Po zaključeni okrogli mizi smo pozvali vse člane delovne skupine da podajo predloge za akcijski načrt.

Nekatere aktivnosti akcijskega načrta so kratkoročno in enostavno uresničljive, druge pa se bodo uresničevale več let. V akcijskem načrtu so navedene aktivnosti v terminskem okviru.

Izhodišča za pripravo akcijskega načrta:

- Smernice OZN (Standardnih pravil OZN o izenačevanju možnosti invalidov, Resolucija 48/96, 20.12.1993)
- Pravilnik o pridobitvi listine »Občina po meri invalidov«, z dne 22.10.2008, ki ga je na 1. redni seji sprejel Upravni odbor ZDIS z dopolnitvami na sejah dne 10.11.2008, 14.12.2009, 12.11.2010 in 7.11.2013
- Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov (ratifikacija: 2. 4. 2008; MKPI, Uradni list RS-MP, št. 10/08)
- Akcijski program za invalide 2014-2021(sprejela Vlada RS dne 9.1. 2014)
- Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje neoviranega dostopa, vstopa in uporabe objektov v javni rabi ter večstanovanjskih stavb (Uradni list RS, št. 97/03, 33/07 – ZPNačrt, 77/09 – odl. US, 61/17 – GZ in 41/18)
- Stanovanjski zakon (Uradni list RS, št. 69/03, 18/04 – ZVKSES, 47/06 – ZEN, 45/08 – ZVetL, 57/08, 62/10 – ZUPJS, 56/11 – odl. US, 87/11, 40/12 – ZUJF, 14/17 – odl. US, 27/17 in 59/19)
- Zakon o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 - popr., 41/07 - popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10-ZUPJS, 57/2012)
- Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 87/11, 96/12 – ZPIZ -2 in 98/14).
- Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS 58/11, 40/12 – ZUJF, 90/12 IN 41/17 – ZUOPP-1)
- Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDLS-1 in 30/18)

CILJI AKCIJSKEGA PROGRAMA

1. **CILJ Osveščanje in informiranje** V družbi povečati osveščenost o invalidih, njihovem prispevku k razvoju družbe, pravicah, dostojanstvu in potrebah.

Ukrep št. 1: Nadgradnja občinske spletne strani

Opis: Občina Lenart bo na svoji spletni strani izdelala rubriko, kjer bodo zbrane informacije o invalidskih društvih, prav tako bodo objavljeni pomembnejši dogodki s področja invalidne tematike in pri katerih bodo invalidske organizacije lahko ažurno dodajale svoje vsebine. Občina bo omogočila invalidskim organizacijam in društvom, ki delujejo na območju občine Lenart, da pripravijo celovito informacijo o svojem delovanju, in to objavijo na uradni spletni strani občine.

V posebnem zavihku bodo objavljene vse aktivnosti v povezavi s projektom »Občina po meri invalidov«.

V rubriki »Občina po meri invalidov« bodo povezave na različne spletne strani organizacij in društev, kamor se invalidi lahko obrnejo za razne nasvete.

Nosilec: Občina Lenart
Rok: Trajna naloga
Vir financiranja: Sredstva občinskega proračuna

Ukrep št. 2: Osveščanje otrok in mladostnikov

Opis: Predstavniki društva paraplegikov, mag. Igor Plohl, (po izobrazbi profesor geografije in sociologije in magister znanosti geografije) je svojo nesrečo upodobil v otroški knjigi Lev Rogi, ki na pravljichen način pripoveduje zgodbo o nesrečnem padcu. Kasneje je izdal še slikanico Lev Rogi najde srečo in Rogi in Edi na paraolimpijskih igrah ter avtobiografski roman Ne domišljaj si. V letu 2020 bo pri Založbi Pivec izšla slikanica Lev Rogi v Afriki, pri založbi Holiday House iz New Yorka pa slikanica Lucas at the Paralympics.

G. Igor Plohl predstavlja svoje knjige v vrtec in Osnovnih šolah, ter s tem ozavešča otroke in mladostnike ter jih spodbuja k spoštovanju drugačnosti, razumevanju in rušenju predsodkov in stereotipov o invalidih in invalidnosti..

Nosilec: g. Igor Ploh v sodelovanju z Občino Lenart
Rok: 2020 – 2024
Vir financiranja: Sredstva občinskega proračuna

2. **CILJ Bivanje in vključevanje** Invalidom omogočiti samostojno izbiro načina življenja ter pomoč pri ureditvi bivalnega okolja

Ukrep št. 1: Zagotavljanje možnosti invalidom, da samostojno izbirajo obliko svojega bivanja ter kje in s kom bodo živeli

Opis: Občina Lenart pomaga invalidnim osebam, ki želijo ostati samostojni in v domačem okolju, da jim z dodatnimi subvencijami stanovanjskih najemnin to omogočimo, ter jim pomagamo pri iskanju stanovanj prilagojenih za invalide.

Nosilec: Občina Lenart
Rok: Trajna naloga
Vir financiranja: Sredstva občinskega proračuna

3. **CILJ Skrb za zdravje** Invalidom omogočiti in zagotavljati učinkovito skrb za njihovo zdravje

Ukrep št. 1: Zagotavljati dostopno zdravstveno varstvo na primarni ravni

Opis: Zdravstveni dom Lenart bo s svojo dejavnostjo in programi še naprej zagotavljal storitve invalidom na način, ki je primeren za posameznika (dostopnost do ambulant in lekarne). Za učinkovito reševanje se bodo zdravstvene službe povezovale s socialnimi in drugimi službami.

V letu 2018 -2019 je Občina Lenart izvedla investicijo Nadzidava vmesnega trakta Zdravstvenega doma Lenart za razvoj preventivnih programov ter njihovo izvajanje. Prav tako je v tem delu objekta dodatno dvigalo namenjeno invalidom in bolnim. Uredili so se novi nivojski vhodi do vseh traktov ZD Lenart in zagotavljajo še kvalitetnejši dostop gibalno oviranim.

Nosilec: Občina Lenart, Javni zavodi
Rok: Trajna naloga
Vir financiranja: Sredstva občinskega proračuna

Ukrep št. 2: Zagotavljati dostopnost do zdravil

Opis: Zagotavljati dostopno lekarniško dejavnost

Nosilec: Lekarna Maribor
Rok: Trajna naloga
Vir financiranja: Lekarna Maribor

Ukrep 3: Možnost gibanja in rekreacije

Opis: Zagotavljati dostopnost do površin namenjenih za gibanje in rekreacijo vsem zainteresiranim. V letu 2020 se bo izvedel projekt »Polena za vse generacije«, kateri je sofinanciran z Evropskimi sredstvi. V okviru tega projekta se bo na Športnem rekreacijskem centru Polena (ŠRC Polena) uredilo 26 motoričnih igral.

Nosilec: Občina Lenart

Rok: 2020

Vir financiranja: Sredstva občinskega proračuna, Evropska sredstva

4. **CILJ Strokovno – podporne službe** Razvijati podporno okolje, službe in programe, ki bodo omogočali čim bolj neodvisno življenje invalidom, ter njihovo vključevanje

Ukrep 1: Zagotavljanje dostopnosti informacij strokovno podpornih služb

Opis: Na občinski spletni strani bomo vsebinsko dopolnili in objavili kontaktne podatke strokovno podpornih služb in izvajalcev, ki so na voljo invalidom.

Nosilec: Občinska uprava

Rok: 2020

Vir financiranja: Sredstva občinskega proračuna

Ukrep 2: Izvajanje socialnovarstvenih storitev in programov na domu in v skupnosti, ter dodeljevanje občinskih socialnovarstvenih pomoči

Opis: Občina bo še naprej zagotavljala izvajanje socialnovarstvene storitve pomoči družini na domu, ki je namenjena starejšim, bolnim in invalidnim osebam. Občina Lenart ima za ta namen v letu 2020 predvideno 83.770 €. Strošek uporabnikov, kateri niso zaradi socialnih razmer oproščeni plačila, znaša 3,5 €/uro. Razliko pokrije Občina Lenart. Storitve Pomoč na domu izvaja Dom Danice Vogrinec.

Financiranje pravice do izbire družinskega pomočnika. Pravica do izbire družinskega pomočnika pripada polnoletni osebi s težko motnjo v duševnem razvoju ali težko ovirani osebi, ki potrebuje pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb. Občina Lenart je v letošnjem letu zagotavljala izplačilo Delnega plačila za izgubljen dohodek osmim osebam. V oktobru 2019 je ena oseba prekinila pravico do DP in bo koristila pravico do Osebne asistencije.

V Občini Lenart imamo Socialno varstveni zavod Hrastovec, Varstveno delovni center Polž (enota Mravlja), Dom Lenart, v zaključni fazi sanacije pa je tudi novi Dom SV. Agate, kateri

OBČINA LENART

bo odprl svoja vrata že v tem letu ali v začetku prihodnjega. Občina (do)plačuje bivanje posameznikom, kateri ne zmorejo plačevati sami.

Nosilec: Dom Danice Vogrinec, posamezniki, Center za socialno delo, VDC Polž, SVZ Hrastovec, Dom Sv. Agate, ter razne ustanove ki izvajajo dnevna varstva ali omogočajo bivanje upravičencem.

Rok: Trajna

Vir financiranja: Sredstva občinskega proračuna

Opis: Informiranje o izvajanju vseh socialnovarstvenih storitev in nalog ki jih izvaja CSD, ter ugotavljanje upravičenosti do oprostitev socialnovarstvenih storitev

Nosilec: Center za socialno delo Maribor, Enota Lenart

Rok: Trajna naloga

Vir financiranja: Sredstva nosilcev nalog

Ukrep 3: Spodbujanje k razvoju in delovanju prostovoljstva

Opis: Občina Lenart, Svet za invalide in Osnovna šola, bosta spodbujala razvoj in delovanje prostovoljstva na področju lokalne skupnosti. S tem bi pripomogli k polnejšemu življenju invalidov v naši občini.

Nosilec: Občina Lenart, OŠ Lenart, Svet za invalide

Rok: Trajna naloga

Vir financiranja: Sredstva občinskega proračuna

5. CILJ Dostopnost – odprava grajenih in komunikacijskih ovir

Invalidom zagotavljati dostopnost do vseh objektov in ustanov v javni rabi.

Ukrep 1: Zagotavljanje dostopnosti pri novogradnjah javnega značaja

Pri planiranju novogradenj javnega značaja bo Občina Lenart dosledno upoštevala Zakon o urejanju prostora, Zakon o gradnji objektov in Pravilnika o zahtevah za zagotavljanje neoviranega dostopa, vstopa in uporabe objektov v javni rabi ter večstanovanjskih stavbah ter Slovenskega standarda za gradnjo objektov.

Opis: V letu 2020 bo Občina Lenart izvedla projekt »Ovtarjev plac«, ki je delno sofinanciran z Evropskih sredstev. Gre za ureditev prostora tržnice, kateri je trenutno težje dostopen invalidom iz nižje ležeče Merkatorjeve ploščadi. V sklopu projekta se bo ob ostalih delih uredil primeren dostop za invalide.

Nosilec: Občina Lenart

Rok: 2020

Vir financiranja: Sredstva občinskega proračuna in sredstva EU

Ukrep 2: Prilagoditev dostopnosti in uporabe objektov za potrebe gibalno oviranih invalidov

Opis: Dostop, vstop in uporabo novih, predvsem pa starejših objektov je potrebno prilagoditi za potrebe gibalno oviranih invalidov, še posebej, če so v njih sedeži javnih zavodov in ustanov in tako omogočiti trajno mobilnost za najbolj ranljive družbene skupine.

Za invalide v občini je predvidena zagotovitev dostopov, vstopov in uporaba brez grajenih in komunikacijskih ovir, zato bo Svet invalidov občine Lenart v naslednjih letih pisno in ustno opozarjal na odpravo ovir:

- Stara industrijska cona (okolica AMZS, policijske postaje),
- Finančni urad Lenart.

Nosilec: Svet za invalide Občine Lenart

Rok: 2020-2024

Vir financiranja: Sredstva lastnikov objektov in površin

Ukrep 3: Odprava arhitektonskih ovir

Opis: Pri obstoječih gradnjah in objektih bo Občina Lenart skupaj z upravljavci objektov prednostno odpravila ovire na javnih površinah in objektih.

Trenutno obstoječa ovira, ki ni zajeta v sklopu investicij ki so v planu, je na območju avtobusne postaje v Lenartu. Podobno bomo odpravili tudi ovire tekom izvajanja akcijskega načrta.

Nosilec: Občinska uprava

Rok: 2020-2024

Vir financiranja: Sredstva občinskega proračuna

Ukrep 4: Označevanje parkirnih mest za invalide

Opis: Občinski svet Občine Lenart je leta 2015 sprejel sklep o določitvi lokacij modrih con in časovnih omejitev parkiranja na Občinskih površinah (Pred Zdravstvenim domom in Lekarno, pri Vrteu Lenart, pri banki in pošti, parkirni prostor za Knjižnico, Upravno enoto in Občino in na parkirišču pri Gostilni 29 (bližina Notarja, Spodnje šole (nižja stopnja OŠ Lenart) in Zavarovalnice). Prav tako so se dodatno označila parkirna mesta za invalide.

Na parkirišču pred ZD bomo namestili tablo »Če vzameš moje parkirno mesto, potem vzemi še mojo invalidnost«.

Občinska uprava in Svet invalidov bodo pozvali lastnike parkirišč pred trgovskimi objekti da bolje označijo parkirna mesta za invalide.

Nosilec: Svet invalidov, Občina Lenart

Rok: 2020

Vir financiranja: Sredstva občinskega proračuna, sredstva lastnikov parkirnih mest

6. CILJ Vzgoja in izobraževanje

Ukrep 1: Zagotovitev pogojev v procesu vzgoje in izobraževanja, ki bodo upoštevali potrebe posamezne vrste invalidnosti

Opis: V vrtcih in v vseh osnovnih šolah bomo še naprej uveljavljali načela enakih možnosti za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami. Vrtci in osnovne šole bodo namreč izvajali naloge vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami v sodelovanju z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport, in sicer na osnovi izdane odločbe o usmeritvi otrok s posebnimi potrebami. V vrtcih bo občina v skladu s standardi in normativi še naprej zagotavljala vse obveznosti, ki ji jih narekuje odločba o usmeritvi za posameznega otroka, prav tako tudi na področju osnovnega izobraževanja. Tukaj gre predvsem za pomoč pri plačilu stroškov prevoza in spremljevalca težje gibalno oviranega otroka.

V Osnovni šoli Lenart že od leta 1969/70 delujejo oddelki z nižjim izobrazbenim standardom (ONIS) in oddelki posebnega programa vzgoje in izobraževanja. Te obiskujejo učenci z lažjo do srednjo motnjo v duševnem razvoju. Med njimi so tudi učenci, ki so gibalno ovirani, zato ima šola dvigalo, da se lahko ti učenci nemoteno gibajo po šoli. Še naprej bomo spodbujali delovanje teh oddelkov in vključevanje teh otrok v občinske prireditve.

Nosilec: OŠ Lenart in VVZ, Občina Lenart

Rok: Trajno

Vir financiranja: Sredstva občinskega proračuna, viri nosilcev

Ukrep 2: Osveščanje o invalidnosti z medsebojnim sodelovanjem šol, vrtcev in invalidskih organizacij

Opis: Občinska društva invalidov, VDC Polž - enota Mravlja, OŠ in vrtci bodo sodelovali na raznih prireditvah, ki se odvijajo skozi celo leto.

Nosilec: Šole, vrtci, VDC Polž, Občina Lenart

Rok: Trajna naloga:

Vir financiranja: Sredstva občinskega proračuna, Sredstva javnih zavodov in društev

7. **CILJ Pravica do dela, zaposlovanja** Invalidom zagotavljati dostop do dela in zaposlitve brez diskriminacije v delovnem okolju, ki je invalidom odprto, vključujoče in dostopno

Ukrep 1: Zagotavljanje dostopnosti do vseživljenjskega učenja in izobraževanja

Opis: Preko aktivov invalidov in Zavoda za zaposlovanje se bo spodbujalo lastnike podjetij in vodstva, da bodo iskali nove programe, ki bi omogočili dodatno zaposlovanje invalidov. V ta namen bo Svet za invalide pridobil informacije o delovanju, poslovni politiki in zaposlovanju invalidov v vseh podjetjih.

Nosilec: Zavod za zaposlovanje Lenart, društva invalidov, Svet invalidov

Vir financiranja: Sredstva podjetij, družb, javnih zavodov

OBČINA LENART

Rok: Trajno

Ukrep 2: Sofinanciranje javnih del, kjer se vključujejo invalidi

Opis: Oblikovanje lokalnih programov aktivne politike zaposlovanja, primernih za invalide

Nosilec: Zavod za zaposlovanje Lenart, Invalidske organizacije, društva

Rok: Trajno

Vir financiranja: Razni viri

Ukrep 3: Zaposlovanje oseb s priznano stopnjo invalidnosti v Občinski upravi, Javnih zavodih

Opis: Zagotavljanje izpolnjevanja kvot pri zaposlovanju invalidov v institucijah.

Nosilec: Občina Lenart, javni zavodi

Vir financiranja: Občina Lenart, javni zavodi

Rok: Trajno

Ukrep 4: Opozarjanje pristojnih služb na ovire pri zaposlovanju

Opis: Potrebno je spremljati aktualno problematiko na področju zaposlovanja in opozarjati na ovire pri zaposlovanju.

Nosilec: Zavod RS za zaposlovanje

Rok: Trajna naloga

Ukrep 5: Spodbujati invalide za koriščenje programov za zaposljivost

Opis: Spodbujati invalide in vključevanje invalidov v programe javnih del

Nosilec: Zavod RS za zaposlovanje

Rok: Trajna naloga

Vir financiranja: Zavod RS za zaposlovanje

8. CILJ Spodbujanje družinskega življenja, verske aktivnosti in spoštovanja osebne integritete

Ukrep 1: Vključevanje svojcev v izvajanje posebnih socialnih programov posameznih invalidskih društev

Opis: Obveščanje in vključevanje svojcev v aktivnosti društva, katerega član je invalidna oseba.

OBČINA LENART

Nosilec: Invalidske organizacije in društva
Rok: Trajna naloga
Vir financiranja: Invalidske organizacije in društva

Ukrep 2: Preprečevanje zlorab invalidov

Opis: Osveščanje o prepoznavanju in preprečevanju možnih zlorab invalidov ter ustrezno ukrepanje.

Nosilec: Invalidske organizacije in društva, CSD, policija
Rok: Trajna naloga

Ukrep 3: Družabno življenje

Opis: Organizacija raznih srečanj, dogodkov in druženj ter organizacija izletov po Sloveniji in tudi v tujino

Nosilec: Medobčinsko društvo invalidov Lenart, ter Društvo paraplegikov Podravja (iz območja Občine Lenart)

Rok: Trajna naloga
Vir financiranja: Sredstva društva

Ukrep 4: Duhovna oskrba na domovih ter v Domu Lenart

Opis: Obiski starejših in onemoglih vernikov na domu ter maševanje v Domu Sv. Lenarta

Nosilec: Predstavniki verskih skupnosti
Rok: Trajna naloga
Vir financiranja: Verske skupnosti

9. **CILJ Vključenost invalidov v oblikovanje politike** Zagotavljanje učinkovite zakonodaje in ukrepi, ki bodo omogočali invalidom polnopravno in enakovredno uživanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Ukrep 1: Vključevanje invalidnih oseb pri nastajanju in uresničevanju nalog in strategij na področju invalidskega varstva v občini

Opis: Pri pripravi občinskih predpisov je treba upoštevati potrebe invalidov. V Občini Lenart se bodo lahko še naprej invalidi, tako kot vsi ostali, aktivno vključevali v oblikovanje politike preko svojih predstavnikov, ali skozi javno obravnavo predlogov dokumentov občine. Prav tako bodo lahko svoje predloge še naprej uveljavljali tudi na ravni krajevnih skupnosti, društev ali drugih organizacija.

Nosilec: Invalidska društva in organizacije
Rok: trajna naloga

Ukrep 2: Seznanitev invalidov o možnostih političnega udejstvovanja

Opis: Invalidi bodo seznanjeni o možnostih sodelovanja v politiki in o delovanju političnega sistema na lokalnem nivoju.

Nosilec: Invalidska društva in organizacije, Občinska uprava

Rok: Trajna naloga

- 10. CILJ Mednarodno sodelovanje** Ogled dobrih praks v tujini in izmenjava izkušenj s tujimi društvi

Ukrep 1: Spodbujanje in vzpostavitev čezmejnega in mednarodnega sodelovanja

Opis: Sodelovanje s tujimi društvi in organizacijami v sklopu izletov v sosednje države, ter spodbujanje mednarodnega sodelovanja z ostalimi institucijami, ki se posredno ali neposredno ukvarjajo z invalidi.

Nosilec: Invalidske organizacije

Rok: Trajna naloga

Vir financiranja: Sredstva invalidskih organizacij in društev

OBČINA LENART

Številka: 122-8/2019

Datum: 06.11.2019

ANALIZA O POLOŽAJU INVALIDOV V OBČINI LENART

Gradivo pripravili:
Delovna skupina imenovana s strani župana

November 2019

KAZALO

Vsebina

UVOD	3
PREDSTAVITEV OBČINE	4
1. Informiranje, osveščanje in komunikacija	4
2. Skrb za zdravje in rehabilitacijo	5
3. Strokovno podporne storitve, socialnovarstvene storitve in materialna varnost	6
4. Dostopnost	9
5. Vzgoja in izobraževanje	10
6. Pravica do dela, zaposlovanja.....	11
7. Spodbujanje družinskega življenja, verske aktivnosti in spoštovanja osebne integritete	12
8. Kultura in turizem.....	13
9. Šport in rekreacija	13
10. Informiranje javnosti o vseh vprašanjih in potrebah invalidov	14
11. Oblikovanje politike in načrtovanje invalidskega varstva	14
12. Akti v občini, ki urejajo vprašanja za uresničitev invalidovih pravic.....	15
13. Spremljanje in ugotavljanje učinkov	15
14. Mednarodno sodelovanje	16

UVOD

Analiza o položaju invalidov v Občini Lenart temelji na upoštevanju standardnih pravil za izenačevanje možnosti invalidov. Standardna pravila OZN o izenačevanju možnosti invalidov je sprejela Generalna skupščina Združenih narodov na svoji 48. seji, dne 20. decembra 1993 (Rezolucija 48/96). Izenačevanje možnosti pomeni, da država oziroma izvajalec ustvari vse potrebne pogoje, da bi invalidi ustrezno izkoristili in razvili svoje preostale sposobnosti, poleg tega pa je takšna oblika skrbi za invalide za vsako družbo najbolj humana, pa tudi ekonomsko ugodna.

Invalidi so polnopravni državljani z enakimi pravicami. Tako kot vsi drugi imajo pravico do človekovega dostojanstva, enakopravne obravnave, samostojnega življenja in polnega sodelovanja v družbi. Zagotavljanje pravic invalidom je glavni cilj dolgoročne strategije EU za njihovo družbeno vključenost in izboljšati možnosti za zaposlovanje, dostopnost storitev in samostojno življenje invalidov. Invalidi v tem procesu sodelujejo po evropskem načelu: »Nič o invalidih brez invalidov«. Spodbuja se dejavna vključenost in polno sodelovanje invalidov v družbi v skladu s politiko EU o človekovih pravicah. Pri invalidnosti gre za vprašanje pravic in tega države ne morejo urejati po svoje. Popolno sodelovanje v družbi naj v resnici pomeni prisluhniti človeškemu dostojanstvu, od rojstva, pa vse do naravne smrti. Omogočiti zagotavljanje zdravja po definiciji, da je zdravje stanje telesne, duševne in socialne blaginje na vseh področjih človekovega delovanja. Invalidi predstavljajo približno šestino delovno sposobnega prebivalstva EU, vendar je stopnja zaposlenosti invalidov sorazmerno nizka. Invalidi skoraj dvakrat težje dobijo zaposlitev kot drugi ljudje. Vendar pa bi z nekoliko pomoči številni invalidi lahko dobili zaposlitev na trgu dela. Možnost kakovostnega izobraževanja in vseživljenjskega učenja invalidom omogoča polno sodelovanje v družbi in boljšo kakovost življenja. Podpira se vključenost invalidnih otrok v redno izobraževanje. Sprejetih je več pobud za invalide na področju izobraževanja, kot je denimo ustanovitev evropske agencije za razvoj izobraževanja oseb s posebnimi potrebami ter posebne študijske skupine za invalide in vseživljenjsko učenje. S programom za vseživljenjsko učenje, sta izobraževanje in usposabljanje invalidov postala del rednega šolanja. Invalidom naj bi zagotovili enake možnosti izbire in samostojnosti v vsakdanjem življenju kot jih določa Konvencija o pravicah invalidov. Storitve oskrbe in pomoči je treba prilagoditi posebnim potrebam invalidov. Spodbuja se dostop do cenovno sprejemljivih in kakovostnih storitev oskrbe in pomoči invalidom v okviru poenotениh ukrepov o socialni zaščiti in vključevanju.

Tega se dobro zavedamo tudi v naši občini. Lokalne skupnosti namreč v skladu z določili Standardnih pravil Združenih narodov, Agende 22 in Strategije dostopnosti Slovenije sodelujejo v tem procesu tako, da so kompleksno seznanjene z invalidsko problematiko na svojem področju. Prav zaradi tega je prav, da smo znotraj lokalne skupnosti seznanjeni s tem, kakšne so specifične težave in ovire invalidov, pa tudi možnosti, kako jih odstraniti oziroma odpraviti. S pristopom k izvedbi projekta »Občina po meri invalidov« bomo tako v prihodnje poskušali zajeti celotno podobo stanja, da bi lahko naredili načrt, ki bi v bodoče zagotavljal še kvalitetnejše izenačevanje možnosti invalidov v našem lokalnem okolju. Pri izdelavi analize so bile v pomoč delovni skupini različne organizacije, ki v občini delujejo na področju strokovno – podpornih služb, socialnega varstva, zdravstva, upokojencev, vzgoje in

OBČINA LENART

izobraževanja, rekreacije in športa, kulture in seveda invalidske organizacije ter strokovne službe občinske uprave.

PREDSTAVITEV OBČINE

Občina Lenart, ki jo sestavljata KS Voličina in KS Lenart, meri 61,80 kvadratnih kilometrov, po podatkih iz leta 2019 šteje približno 7.898 prebivalcev in cca 2.130 gospodinjstev.

V občini delujeta dve osnovni šoli z enotami vrtcev, glasbena šola, ljudska univerza, splošna knjižnica, zdravstveni dom, zasebne zdravstvene ambulante, fizioterapija, lekarna in veterinarska bolnica. V Lenartu delujejo še naslednje organizacije in zavodi: Okrajno sodišče Lenart, Policijska postaja Lenart, Upravna enota Lenart, izpostava Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Urad za delo Lenart, Center za socialno delo Lenart, izpostava Davčnega urada Maribor, notar, Območna obrtna zbornica Lenart, Kmetijska svetovalna služba Lenart, izpostava Javnega sklada za kulturne dejavnosti RS, pošta in banke. V občini je zelo aktivno društveno življenje, saj deluje 94 društev: športna, kulturna, turistična, gasilska, društva upokojencev, invalidska društva in mnoga druga. Duhovno in versko življenje se odvija v farnih cerkvah Svetega Lenarta v Lenartu in Svetega Ruperta v Voličini.

Nekatera izmed teh društev delujejo na medobčinskem nivoju.

1. Informiranje, osveščanje in komunikacija

Skupina ljudi, kot so invalidi, je imela v preteklosti relativno malo možnosti in priložnosti, da pove svoje zgodbe in razvije pogled nase. Imeti pravico do svoje zgodbe pomeni imeti pravico do razširjanja svoje vednosti in svoje resnice.

Pri analizi ugotavljamo, da je bilo na tem področju nekaj ukrepov že narejenih, nekatere pa bo potrebno še izvesti.

Občina Lenart posveča pozornost osveščanju in informiranju javnosti o problematiki invalidnih oseb preko uradne spletne strani www.lenart.si, kjer lahko invalidi (razen slepi) pridobijo vse pomembnejše informacije s področij delovanja občinskih služb.

Informiranje, osveščanje in komunikacija lahko potekajo preko lastnih spletnih strani občinskih javnih zavodov, podjetij ter drugih državnih organov.

Vsem invalidskim organizacijam, ki delujejo na območju občine, je omogočeno, da pripravijo in preko spletne strani objavijo celovito informacijo o svojem delovanju (področja, splošne informacije o pravicah, možnostih in načinu uveljavljanja ipd.).

Občina sporoča informacije širši javnosti preko spletne strani in medijev, predvsem preko lokalnega radia ter občinskega glasila Ovtarjeve novice.

Pomembno vlogo pri obveščanju in posredovanju informacij imajo invalidske organizacije.

Gradiva invalidskih organizacij, javnih zavodov in drugih izvajalcev so dostopna na njihovih sedežih in na predstavitvenih dogodkih samih organizacij, kot tudi na dogodkih, podprtih z invalidsko tematiko, v katere se vključuje tudi občina.

Informacije o delovanju invalidskih organizacij, njihovih programih, državnih in lokalnih predpisih iz področja invalidskega varstva ter iz njih izhajajočih pravic, postopkih vzgojno-izobraževalnih usmeritev in zdravstvene obravnave, rehabilitacijskih postopkih, svetovalno-podpornih službah, dostopnosti okolja, medicinskih, ortopedskih in tehničnih pripomočkov in drugem, se posredujejo preko: spletnih strani, promocijskih in informativnih gradiv, društvenih glasil, strokovnih publikacij ter individualnih svetovalnih in informativnih razgovorov.

Podatki o Medobčinskem društvu invalidov so dostopni na spletni strani ZDIS-a (<https://www.zdis.si/drustva/>)

Občinski vzgojno-izobraževalni zavodi (vrtec in šole) v svoje programe vključujejo sporočila o razumevanju in sprejemanju pravic invalidov ter razvijajo pozitivne odnose do invalidnosti in s tem do drugačnosti.

Nekatere organizacije, socialno varstveni zavodi in drugi v občini organizirajo dneve odprtih vrat.

2. Skrb za zdravje in rehabilitacijo

Med temeljnimi človekovimi pravicami, ki morajo biti zagotovljene vsem, ne glede na zdravstveno, socialno in ekonomsko stanje ali sposobnost posameznika sta zdravje in zdravstveno varstvo. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju določa sistem družbenih, skupinskih in posamičnih dejavnikov, ukrepov in storitev za krepitev zdravja, preprečevanje bolezni, zgodnje odkrivanje, pravočasno zdravljenje, oskrbo in rehabilitacijo bolnih in poškodovanih ter socialno varnost ob bolezni, poškodbi ali smrti.

Skrb za zdravje invalidov pomeni možnost za zgodnje odkrivanje, preprečevanje in zdravljenje okvar, kar po eni strani zagotavljamo z dostopnostjo v zdravstvene objekte, po drugi strani pa z zagotovitvijo zadostnega števila usposobljenega medicinskega osebja. Zdravstvena dejavnost se kot javna služba opravlja v mreži javne zdravstvene službe. Na področju zdravstvenega varstva ima občina skladno z zakonom naslednje pristojnosti:

- oblikuje in uresničuje programe za krepitev zdravja in zagotavlja proračunska sredstva za te programe,
- kot ustanovitelj javnih zdravstvenih zavodov zagotavlja sredstva za investicije in za druge obveznosti, določene z zakonom in z aktom o ustanovitvi,
- zagotavlja mrliško pregledno službo.

V občini Lenart je ustanovljen javni zdravstveni zavod Zdravstveni dom Lenart, katerega ustanoviteljice so občine: Občina Lenart, Občina Sv. Trojica in Občina Sv. Jurij v Slov. goricah

Sedanja zgradba Zdravstvenega doma Lenart je bila zgrajena pred 25-imi leti v dveh fazah in sicer najprej vzhodni trakt, za potrebe zobozdravstvene dejavnosti, kasneje še zahodni in vezni trakt, za potrebe predšolske in šolske dejavnosti ter za splošno medicino z laboratorijem. Nato se je pokazala potreba po dodatnih prostorih in se je v letih 2003-2006 nadgradil zahodni in vzhodni trakt, povečalo pa se je tudi število parkirnih mest.

V letu 2018-2019 je Občina Lenart pristopila k projektu, ki je bil delno sofinanciran s strani EU, »Nadzidava vmesnega trakta Zdravstvenega doma Lenart«, kjer se bodo izvajale aktivnosti preventivnih zdravstvenih programov v okviru Centra za krepitev zdravja (CKZ). Prizidali so se vhodni prostori s stopniščem in dvigalom, uredili so se nivojski vhodi do vseh traktov Zdravstvenega doma in tako zagotavljajo še kvalitetnejši dostop gibalno oviranim.

Zdravstveni dom Lenart izvaja osnovno zdravstveno dejavnost. V njem delujejo:

Ambulante družinske medicine, dežurna zdravniška služba, dispanzer medicine dela, prometa in športa, dispanzer za žene, fizioterapija, klinična psihologija, laboratorij, očesna ambulanta, ortodontska ambulanta, patronažna služba, pljučni dispanzer, reševalna služba, RTG skeleta, UZ, zobotehnika in zobozdravstvene ambulante. Prav tako v Zdravstvenem domu Lenart in na območju UE Lenart delujejo zasebne samoplačniške ambulante: Amigdala d.o.o., Pedenjped d.o.o., Zasebna ambulanta Moj pediater Matjaž Homšak, Zasebna ambulanta splošne medicine Aleksander Šošterič, Zasebna otroška in šolska ambulanta Mojca Ivankovič Kacjan, Zobna ambulanta Katja Šestanj Puklavec, Zobozdravstvena ordinacija Sabina Markoli.

Občina Lenart je v letu 2017 skupaj z Javnim zdravstvenim zavodom Mariborske lekarne in Krajevno skupnostjo Voličina, na območju občine namestila 5 defibrilatorjev, ki so nameščeni na javno dostopnih mestih:

- vhod pred telovadnico v Lenartu,
- ŠRC Polena (garderoba),
- KD Selce,
- KD Zavrh,
- Gostilna Kmetič v Voličini.

V CSG Lenart je potekala predstavitev delovanja defibrilatorja in prikaz temeljnih postopkov oživljanja ob njegovi uporabi, katerega je izvedla urgentna služba javnega zavoda ZD Lenart.

Pomembno vlogo ima patronažna služba, ki se pri svojem delu srečuje z arhitektonskimi ovirami (dostop, neustrezno urejenimi bivalnimi prostori). Uporabnikom svetujejo uporabo primernih medicinskih pripomočkov za okrevanje in nasvete, kako jih pridobiti. Okrevanje je hitrejše, če je med patronažno službo in uporabniki ažuren prenos informacij.

V okviru ZD deluje nujna medicinska pomoč, ki vse dni v letu zagotavlja pripravljenost in opremljenost.

3. Strokovno podporne storitve, socialnovarstvene storitve in materialna varnost

Strokovno podporne storitve, namenjene invalidom, v občini izvaja kar nekaj izvajalcev.

OBČINA LENART

Center za socialno delo (v nadaljevanju CSD) Maribor – enota Lenart, v okviru javne službe v skladu z zakonom izvaja pooblastila in dejavnosti socialnega varstva na področju Upravne enote Lenart. S svojo strokovno podporo nudi invalidom različne vrste pomoči.

CSD ima v občini naslednje pristojnosti:

- svetovanje posameznikom,
- zagotavljanje oblik družbenega varstva ter varstvo pravic in koristi oseb s posebnimi potrebami,
- seznaniti osebo in njene zakonite zastopnike s prednostmi in pomanjkljivostmi statusa invalida,
- družinam z invalidno osebo nuditi pomoč v obliki storitev,
- sodeluje pri nameščanju invalidnih oseb, starih nad 18 let, v splošne in posebne zavode,
- posamezniki pa imajo tudi možnost uveljavljati pravico do družinskega pomočnika oz. osebne asistence.

Občina Lenart v proračunu vsako leto zagotavlja sredstva za plačilo prispevka za zdravstveno varstvo občanov. Vsak polnoleten občan, ki nima prihodkov in ne more biti zdravstveno zavarovan iz drugih naslovov, ima pravico do osnovnega zavarovanja po 21. točki 15. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K in 36/19). Povprečno število upravičencev na mesec je 150 občanov. Višina prispevka za tekoče leto se računa po stopnji 2% od povprečne bruto plače v RS za mesec oktober predhodnega koledarskega leta. Prav tako so do plačila osnovnega zdravstvenega zavarovanja po 24. točki 15. člena ZZVZZ tudi otroci do 18. leta, ki niso zavarovani iz drugega naslova. Višina prispevka za tekoče leto se računa po stopnji 5,96% od zneska veljavne minimalne plače.

Občina Lenart je v letu 2012 sprejela Pravilnik o dodeljevanju enkratnih izrednih denarnih pomoči, ki določa upravičence, kriterije in postopek dodeljevanja ter izplačevanja enkratnih izrednih denarnih pomoči. Izvajanje tega ukrepa je na podlagi Pravilnika prepuščena Komisiji, ki jo župan imenuje s posebnim sklepom. Komisija je tri članska, sestavljena iz predstavnika občinskega sveta, predstavnika Centra za socialno delo Lenart in enega predstavnika javnosti. Članstvo in delo v Komisiji je častno. Pomoč je namenjena za:

- kurjavo,
- ureditev minimalnih standardov bivanja,
- kritje drugih stroškov in izdatkov za premostitev trenutne materialne ogroženosti, z upoštevanjem socialnih razmer upravičenca in ki niso kriti iz drugih virov državnega ali občinskega proračuna,
- odprave posledic elementarne nesreče (požar,...).

Posebej je potrebno izpostaviti storitev »pomoč družini na domu« - socialna oskrba na domu, ki je namenjena upravičencem, ki imajo zagotovljene bivalne in druge pogoje za življenje v svojem bivalnem okolju, vendar se zaradi starosti ali hude invalidnosti ne morejo oskrbovati

OBČINA LENART

in negovati sami, njihovi svojci pa take oskrbe in nege ne zmorejo. Odloži se potreba po institucionalnem varstvu. Način financiranja storitve pomoč družini na domu določa Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev, oprostitev plačil pa Uredba o merilih za določanje oprostitev pri plačevanju socialno varstvenih storitev. To storitev financira občinski proračun, izvaja pa jo Dom Danice Vogrinec. Trenutno se izvaja storitev za 39 uporabnikov.

Finančno najobsežnejša socialnovarstvena pravica v občinskem programu je institucionalno varstvo. Pravica je opredeljena v Zakonu o socialnem varstvu, Pravilniku o standardih in normativih za opravljanje socialnovarstvenih storitev, Pravilniku o metodologiji za oblikovanje cen socialnovarstvenih storitev in Uredbi o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev in je namenjena starejšim od 65 let in mlajšim invalidnim osebam, ki so se zaradi zdravstvenih, socialnih ali drugih razlogov odločili, da se preselijo v institucijo, stanovanjsko skupino ali drugo družino, ki uporabnikom nadomeščajo ali dopolnjujejo funkcijo doma ali lastne družine. Institucionalno varstvo obsega osnovno oskrbo, socialno oskrbo in zdravstveno varstvo v skladu z veljavno zakonodajo. Občina krije razliko v ceni za institucionalno varstvo za občane z nižjimi prejemki oz. brez prejemkov in sicer v naslednjih zavodih:

- Zavod Karitas	2 osebi
- Dom Lenart	8 oseb
- Dom starejših občanov DSO-GR	1 oseba
- Dom starejših Idila	1 oseba
- SVZ Hrastovec	4 osebe
- ZUDV Dornava	5 oseb (4 osebe celodnevno varstvo odraslih in 1 oseba 16 ur/dan)
- Dom Danice Vogrinec	1 oseba
- Dom Ptuj	1 oseba
- Varstveno delovni center Murska Sobota	1 oseba
- Sončni dom	1 oseba
- Dom Lukavci	1 oseba
- VDC Polž Maribor	1 oseba

V začetku naslednjega leta pa bo svoja vrata odprl Dom Sv. Agate. Ki je trenutno v zaključni fazi temeljite prenove. Dom bo namenjen oskrbi starejših, v večji meri oskrbovance z demenco, del pa za paliativno oskrbo. Dom Sv. Agate bo imel prostora za 70 oseb.

Na območju občine za potrebe občanov Občine Lenart delujejo invalidske organizacije in društva, ki se sofinancirajo tudi iz občinskega proračuna in sicer:

- Medobčinsko društvo invalidov Lenart,
- Sožitje Lenart,
- Župnijski karitas Sv. Ruper,
- Župnijski karitas Sv. Lenart,
- Društvo upokojencev Lenart,

- Društvo upokojencev Voličina,
- Območno združenje Rdečega križa Lenart

Vsa ta društva in organizacije za svoje člane (bolnike, invalide) organizirajo številne socialno podpirne programe, letovanja, izobraževanja, seminarje...

4. Dostopnost

Dostopnost do storitev javnega in zasebnega sektorja je temeljna pravica invalidov, pogoji bivanja in sodelovanja na vseh področjih (izobraževanje, zdravstvo, kulturno udejstvovanje, šport, rekreacija, odločanje itd.) pa so izenačeni za vse skupine ljudi. Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje neoviranega dostopa, vstopa in uporabe objektov v javni rabi ter večstanovanjskih stavbah ter Slovenski standard za gradnjo objektov SIST ISO/TR 9527 (Gradnja objektov – Potrebe invalidov in drugih funkcionalno oviranih ljudi v stavbah). Brez ustreznega grajenega okolja je funkcionalno oviranim občanom in občankam skoraj nemogoče te pravice uresničevati. Zato je za akcijski načrt treba analizirati dostopnost tudi z vidika doslednega upoštevanja veljavne prostorske zakonodaje in standardizacije za potrebe gibalno oviranih oseb ter ugotoviti konkretne pomanjkljivosti in napake za nastajanje novih grajenih ovir.

V letu 2016 je župan izdal sklep o imenovanju komisije za odpravo gradbenih in komunikacijskih ovir za invalidne osebe v Občini Lenart. Komisija je ocenila možnost dostopnosti invalidnih oseb do vseh za občane pomembnih javnih ustanov in institucij, ter drugih pomembnih objektov v Občini Lenart. Na podlagi tega je komisija izdelala poročilo. Velik del teh ovir je bil odstranjen z investicijo v letu 2018 »Ureditev državnih cest in treh obstoječih krožišč v strnjem območju mesta Lenart. Na vseh prehodih za pešce v centru Lenarta so znižani robniki, tako da lahko oseba na invalidskem vozičku brez pomoči prečka prehod za pešce.

V letu 2017 je Občina Lenart skupaj z Upravno enoto Lenart pristopila k projektu izgradnje osebne dvigala za potrebe uporabnikov Občine Lenart in Upravne enote Lenart. S tem je omogočen dostop invalidom do obeh nadstropij in vseh pisarn v stavbi.

Leta 2015 je Občinski svet Občine Lenart sprejel sklep o določitvi lokacij modrih con in časovnih omejitev parkiranja na Občinskih površinah (Pred Zdravstvenim domom in Lekarno, pri Vrteu Lenart, pri banki in pošti, parkirni prostor za Knjižnico, Upravno enoto in Občino in na parkirišču pri Gostilni 29 (bližina Notarja, Spodnje šole - nižja stopnja OŠ Lenart) in Zavarovalnice). Prav tako so se dodatno označila parkirna mesta za invalide.

Še vedno pa vozniki ne upoštevajo parkirnih mest za invalide, kar ob uvedbi modrih con preverja Redarska služba. Redarji vsekakor pripomorejo k boljši dostopnosti invalidov do parkirnih mest, ki so jim namenjena.

Trgovski centri prav tako zagotavljajo parkirišča za invalide, ki pa jih žal velikokrat zasedejo osebe, katerim ta mesta niso namenjena. Označbe teh parkirnih mest so na nekaterih parkiriščih zbledela in so slabše vidna, zato bo Svet invalidov in Občinska uprava pozvala lastnike teh parkirišč, da to uredijo.

Dostop do avtobusne postaje je za invalide slabše dostopen, prav tako tržnica in Merkatorjeva ploščad. V letu 2020 se bo izvedel projekt Ovtarjev plac, ki je sofinanciran iz sredstev EU. V celoti se bo uredil prostor tržnice, s tem pa bo invalidom omogočen dostop iz nižje ležeče ploščadi na tržnico in na območje avtobusne postaje.

5. Vzgoja in izobraževanje

Vzgoja in izobraževanje otrok in mladostnikov ter mlajših polnoletnih oseb poteka skladno z zakonodajo na podlagi Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami s podzakonskimi akti, ki opredeljujejo delovaje komisij za usmerjanje otrok, kriterije za opredelitev vrste in stopnje primanjkljaja, ovire ali motnje, izobraževanje osnovnošolskih otrok s posebnimi potrebami na domu ter dodatno strokovno in fizično pomoč. Usmerjanje otrok s posebnimi potrebami izvaja Zavod za šolstvo Republike Slovenije. Postopke usmerjanja opravlja na osnovi predlogov komisije za usmerjanje v strokovnem mnenju, in sicer v predšolske, osnovnošolske in srednješolske programe. Postopek se zaključi z odločbo o usmeritvi, ki opredeli program, institucijo, dodatno pomoč, spremljevalca in pripomočke za čim boljše možnosti vzgoje in izobraževanja ter razvoja otroka s posebnimi potrebami in njegove vključitve v šolsko okolje.

Usmerjanje predšolskih otrok in vključevanje v vrtce ni zakonsko obvezujoče, zato poteka zgolj na pobudo staršev. Cilj vsakega usmerjanja otrok s posebnimi potrebami v vzgojne in izobraževalne programe je otroku nuditi najboljše možnosti za razvoj in mu postaviti temelje za čim boljše vključitev v okolje. Zato se pri usmerjanju otrok spodbuja integracija, ki jo imajo pravico zahtevati tudi starši. Spodbudno je, da se invalidne otroke vključuje v redne programe izobraževanja, saj tako tudi »zdravi otroci« lažje sprejemajo drugačnost, invalidni otrok pa je vključen v normalno okolje in nima občutka manjvrednosti.

V občini imamo dve osnovni šoli, OŠ Lenart in OŠ Voličina ter tri vrtce (v Lenartu, Voličini in Selcah). V osnovni šoli Lenart že od leta 1969/70 delujejo oddelki z nižjim izobrazbenim standardom (ONIS) in oddelki posebnega programa vzgoje in izobraževanja. Te obiskujejo učenci in tudi mladostniki z lažjo do srednjo motnjo v duševnem razvoju. Med njimi so tudi učenci, ki so gibalno ovirani, dva učenca sta na invalidskem vozičku, zato ima šola dvigalo, da se lahko ti učenci nemoteno gibajo po šoli. Na šoli že vrsto let prakticirajo inkluzijo, saj so učenci rednega programa in učenci s prilagojenim programom v isti stavbi in se lahko fizično pomešajo.

Trije učenci, ki obiskujejo oddelek s prilagojenim programom, bodo zaključili izobraževanje v Osnovni šoli in bodo obiskovali Varstveno delovni center Polž, enoto Mravlja v Lenartu.

6. Pravica do dela, zaposlovanja

V Sloveniji je v veljavi Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov, ter Uredba o določitvi kvote za zaposlovanje invalidov, ki določa delež zaposlenih invalidov od celotnega števila zaposlenih pri posameznem delodajalcu.

Kvota je obvezni delež zaposlenih invalidov od celotnega števila zaposlenih delavcev pri posameznem delodajalcu. Zavezanec za izpolnjevanje kvote pa je vsak delodajalec, ki je pravna ali fizična oseba, registrirana v RS in zaposluje najmanj 20 zaposlenih.

Invalid oziroma invalidka je oseba, ki pridobi status invalida po Zakonu o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (ZZRZI) ali po drugih predpisih in oseba, pri kateri so z odločbo pristojnega organa ugotovljene trajne posledice telesne ali duševne okvare ali bolezni in ima zato bistveno manjše možnosti, da se zaposli ali ohrani zaposlitev ali v zaposlitvi napreduje. Vrsta invalidnosti je določena po šifrantu Navodila za izpolnjevanje prijave v zavarovanje za invalide.

Država za zaposlovanje invalidov namenja finančne spodbude. Invalidi se lahko vključujejo v programe aktivne politike zaposlovanja:

- pridobitev statusa invalida,
- zaposlitveno rehabilitacijo (pravico, merila, storitve, denarne prejemke, izvajanje poklicne rehabilitacije),
- postopek za pridobitev statusa invalida in pravice do zaposlitvene rehabilitacije,
- zaposlovanje invalidov,
- kvotni sistem zaposlovanja invalidov,
- spodbude za zaposlovanje invalidov,
- sklad za spodbujanje zaposlovanja invalidov.

V skladu se zbirajo namenska sredstva iz plačil delodajalcev zaradi neizpolnjevanja predpisane kvote, sredstva pokojninskega in invalidskega zavarovanja za pospeševanje zaposlovanja delovnih invalidov, namenski prihodki državnega proračuna iz naslova plačanih glob za prekrške in za odvzeto premoženjsko korist ter proračunska sredstva za subvencioniranje plač invalidov.

Za osebe z določenimi omejitvami oziroma invalide je informiranje dobro organizirano, problem je v tem, da je zaposlovanje invalidov odvisno predvsem od samih odločitev delodajalcev. Le ti so za zaposlovanje invalidov stimulirani.

Na Zavodu Lenart je prijavljenih 334 brezposelnih oseb, od tega je 68 invalidov, kar predstavlja 20,4 % delež v strukturi brezposelnih in je višji kot je v povprečju Maribora, ki znaša med 13 in 14%. Predvsem se tukaj pozna zelo vitalen trg dela, zaposlovanje je veliko, veliko brezposelnih iz našega območja se zaposli v Avstriji. Brezposelnost je pri nas 5,3 % in je pod povprečjem, ki v Sloveniji znaša 7,4 %. Pri zaposlovanju invalidov Zavod sodeluje z delodajalci, delodajalce obiščejo in jim predstavijo vse ugodnosti in subvencije, ki jih lahko pridobijo z zaposlitvijo brezposelnih tudi invalidov. Velikokrat se delodajalci odločijo za zaposlitev invalida predvsem zaradi izpolnjevanja kvote. V zadnjih letih se je odnos delodajalcev do zaposlitve invalidov zelo pozitivno spremenil, prilagodijo tudi delovna mesta.

V letu 2018 se je na območju občine Lenart zaposlilo 222 oseb, od tega kar 15 invalidov, kar predstavlja 6,8 % delež vseh zaposlitev.

7. Spodbujanje družinskega življenja, verske aktivnosti in spoštovanja osebne integritete

Invalidom je potrebno zagotavljati kvalitetno in čim bolj naravno življenje. Spodbujati je potrebno udeležbo invalidov v družinskem življenju, ter osebno integriteto.

Za zagotavljanje ugodnih socialnih razmer invalidov, je pristojen Center za socialno delo Maribor, izpostava Lenart. Center za socialno delo opravlja naslednje naloge:

- sodeluje pri nameščanju invalidnih oseb, starih nad 18 let v splošne in posebne zavode.
- zagotavlja oblike družbenega varstva ter varstvo pravic in koristi oseb s posebnimi potrebami,
- seznanja invalidne osebe in njene zakonite zastopnike s prednostmi in pomanjkljivostmi statusa invalida,
- družinam z invalidno osebo nuditi pomoč v obliki storitev. Če ugotovijo, da družina ne zmore sama poskrbeti za potrebe otroka oziroma invalida, jim CSD pomaga pri pripravi na namestitvev invalida v zavod.

V splošnem je staršem otrok z motnjami v duševnem in telesnem razvoju omogočen krajši delovni čas, prispevki za socialno varnost, dodatek za nego ter različna delna nadomestila: dodatek za nego otroka, delno plačilo za izgubljen dohodek, kjer je podlaga Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (ZSDO).

Na področju varstva odraslih invalidnih oseb so nadomestila za invalidnost, dodatki za tujo nego in pomoč, pravica do izbire družinskega pomočnika, vse oblike dodatnih socialnih pomoči.

Center za socialno delo v okviru pomoči na domu spodbuja integriteto posameznika, vpetost v domače okolje, s čemer se posamezniku ne odvzame moči in se mu na tak način omogoči bivanje v domačem okolju. Hkrati pa posameznik na ta način lahko ohranja in krepi sposobnosti in hobije, ki jih ima.

Občina v povezavi z izvajalci strokovno podpornih storitev in programov spodbuja družinsko življenje invalidov, kar prispeva k večji kvaliteti njihovega življenja. Vsakega invalida poskuša obravnavati kot posameznika in ga s tem polnopravno vključevati v vse vidike družbenega življenja. Poudarja pravice posameznega občana, pri čemer upošteva dostojanstvo vsakega posameznika posebej. S tem ustvarja možnosti za aktivno vključevanje invalidov v različne vidike družbenega življenja.

Občina prav tako pomaga pri iskanju primernih namestitev za invalide in v primeru socialne ogroženosti dodatno subvencionira ta stanovanja, ter s tem omogoči samostojno in družinsko življenje invalidov.

V Lenartu imajo invalidi tudi možnost za duhovno oskrbo, saj jim je omogočen dostop do objektov kjer potekajo verski obredi. V cerkvah je zagotovljeno tudi ozvočenje.

8. Kultura in turizem

Aktivno udejstvovanje invalidov in drugih posebnih skupin v kulturno življenje skupnosti je izrednega pomena za njihovo socialno vključenost, ustvarjalnost, osebni razvoj in samozavest. Dostop gibalno oviranim do večine prostorov, kjer se odvijajo kulturne dejavnosti (KD Lenart, KD Voličina, telovadnica v OŠ Lenart, knjižnica Lenart, trg v centru Lenarta, KD Zavrh) je urejen. Vsem invalidom, ki imajo željo po kulturnem udejstvovanju, bi se naj zagotovila pomoč s strani ljubiteljskih kulturnih društev.

Izvajalci kulturnih programov v občini Lenart se sofinancirajo preko razpisa za kulturo. V okviru tega imajo enake pogoje kot vsi ostali ustvarjalci in izvajalci na področju kulture.

Tudi v prihodnje bomo invalide spodbujali k udejstvovanju v različnih kulturnih dejavnostih, temu pa bomo prilagoditi prostore za izvajanje teh dejavnosti, ki bodo prijazni invalidom.

9. Šport in rekreacija

Gibanje, igra in športne dejavnosti so za invalide pomembni, saj krepijo njihovo življenjsko moč, samopodobo in socialno vključenost. Šport je hkrati sredstvo za rehabilitacijo. Potrebno je zagotavljanje takih ukrepov, da bodo invalidi pri športu in športni rekreaciji imeli enake možnosti ter si s tem izboljšali kakovost življenja. Aktivno vključevanje invalidov, gibalno in senzorno oviranih ter občanov s posebnimi potrebami v športne, prostočasne dejavnosti je izredno pomembno zaradi njihovega socialnega vključevanja v družbo, hkrati pa spodbuja njihovo ustvarjalnost in kreativnost.

Invalidi se lahko v občini Lenart neovirano športno udeležujejo v prostorih športne dvorane OŠ Lenart, OŠ Voličina, ter ŠRC Polena.

Potrebno je spodbujati sodelovanje invalidov pri športnih dejavnostih na vseh ravneh, zato mora biti omogočen dostop do vseh objektov in krajev kjer potekajo športne in rekreativne prireditve.

10. Informiranje javnosti o vseh vprašanjih in potrebah invalidov

Informiranje poteka preko:

- lokalnega medija (radio Slovenske gorice),
- spletne strani Občine Lenart, ter spletnih strani društev
- občinskega glasila Ovtarjeve novice,
- letakov,
- zloženk,
- preko predstavnikov,
- e-pošte.

Informiranje poteka v obe smeri, saj tudi občani informirajo občino, društva in druge institucije o svojih težavah, ali določenih potrebah po pomoči ter enakopravni obravnavi in vključenosti v javno življenje.

11. Oblikovanje politike in načrtovanje invalidskega varstva

V Občini Lenart se invalidi tako kot vsi ostali občani lahko vključujejo v oblikovanje politike in načrtovanje invalidskega varstva preko svojih predstavnikov (svetnikov) skozi javno obravnavo predlogov dokumentov občine, ki potekajo na sejah Občinskega sveta in njegovih delovnih telesih.

Svoje predloge lahko uveljavljajo tudi na ravni krajevne skupnosti, na ravni društev in drugih organizacij.

Na lokalnih volitvah je zagotovljeno volišče, ki je namenjeno in dostopno invalidom.

Vključevanje invalidov v oblikovanje politike je pomembno z namenom izboljšanja stanja invalidov v občini.

Prav tako imajo invalidne osebe možnost vključevanja in sodelovanja pri sprejemanju prostorskih načrtov, predlogov proračuna preko javnih razprav in razgrnitev.

Občina neposrednega vpliva na oblikovanje politike in načrtovanja invalidskega varstva na državnem ali celo evropskem nivoju nima. Država je tista, ki sprejme ukrepe in zakonodajo, ki invalidom omogoča uresničevanje njihovih pravic, torej njihovega polnopravnega in enakovrednega sodelovanja v družbi.

Lokalna skupnost se pojavlja kot posvetovalno telo pri oblikovanju tiste zakonodaje, ki pride do izraza pri uresničevanju zakonsko določenih pravic invalidov v praksi.

12. Akti v občini, ki urejajo vprašanja za uresničitev invalidovih pravic

Občina je dolžna upoštevati krovno državno in evropsko zakonodajo, ki se nanaša na invalide in na ljudi s posebnimi potrebami. Akti Občine Lenart so objavljeni na spletni strani Občine Lenart in na spletni strani MUV-a (Medobčinski uradni vestnik).

Občina Lenart ima v Statutu (7. člen, točka 7) navedeno da:

- pospešuje službe socialnega skrbstva, predšolskega varstva, osnovnega varstva otrok in družine, za socialno ogrožene, invalide in ostarele, tako da:
  - o Spremlja stanje na tem področju,
  - o pristojnim organom in institucijam predlaga določene ukrepe na tem področju
  - o sodeluje s centrom za socialno delo, javnimi zavodi in drugimi pristojnimi organi in institucijami.

Invalidi pogosto opažajo pomanjkljivosti v obstoječi zakonodaji, saj njeno upoštevanje vselej ne prinaša enakih možnosti, h katerim si pravzaprav vsi prizadevamo. Lokalna skupnost lahko v takih primerih prispeva s svojimi pobudami, s spodbudami institucij za vključujoče ponudbe svojih storitev, z integriranim pristopom delovanja občinskih služb (sodelovanje, vzajemno informiranje in splošna povezanost). Seveda ne smemo pozabiti na spodbujanje dobrotelčnosti, dodatnih programov, financiranih preko javnih razpisov itd. Zelo pomembna je aktivna vključenost invalidov v soustvarjanje vsakdana lokalne skupnosti, čemur bo potrebno nameniti še več pozornosti.

Občinski svet Občine Lenart bo z imenovanjem sveta za invalide in s sprejemom akcijskega plana za izboljšanje življenja invalidov v Občini Lenart sprejel zaveze, ki jih bo na podlagi te analize predlagala delovna skupina za pripravo akcijskega načrta.

13. Spremljanje in ugotavljanje učinkov

Izvajalci oskrbe invalidov in ljudi s posebnimi potrebami in izvajalci socialno varstvenih storitev na območju Občine Lenart redno sodelujejo z občino pri opravljanju svojih aktivnosti in pri zagotavljanju pravic invalidov. Izvajalec pomoči na domu v Občini Lenart vsako leto pripravi vsebinsko in finančno poročilo o izvajanju socialno varstvene storitve pomoč na domu in sodeluje z občino pri razreševanju različne problematike na terenu. Društva in druge institucije, ki preko razpisov prejmejo finančna sredstva za sofinanciranje svoje dejavnosti in posebnih dogodkov, redno poročajo o namenski porabi javnih sredstev.

S pristopom k projektu Občina po meri invalidov Občina Lenart postopno pripravlja sistematično spremljanje in ugotavljanje učinkov ukrepov za izenačevanje možnosti invalidov in posebnih skupin preko rednega letnega spremljanja izvajanja akcijskega načrta.

Vse prejete pobude bodo dobrodošle in če se bodo izkazale za utemeljene, tudi ustrezno izvedene.

14. Mednarodno sodelovanje

Občina nima razvitega kakšnega mednarodnega sodelovanja z društvi, organizacijami ali drugimi občinami v tujini na področju sodelovanja in izmenjave izkušenj glede invalidnosti. Bi pa tako mednarodno sodelovanje na invalidskem področju gotovo imelo pozitivne učinke, saj bi izmenjava mnenj, izkušenj in rešitev lahko predstavljala korak več k izboljšanju življenja invalidov in drugih posebnih skupin. Predvsem pa bi takšno povezovanje lahko koristilo invalidom, saj bi lahko izmenjali številne dobre prakse z društvi izven meja naše države. Ker Medobčinsko društvo invalidov letno organizira izlete v tujino, bi lahko v sklopu tega navezalo stike z invalidskimi društvi v tujini in s tem ustvarilo mednarodno sodelovanje.